

Milloin avata uusi asia?

Aikuissosiaalityön työryhmä syksy 2023

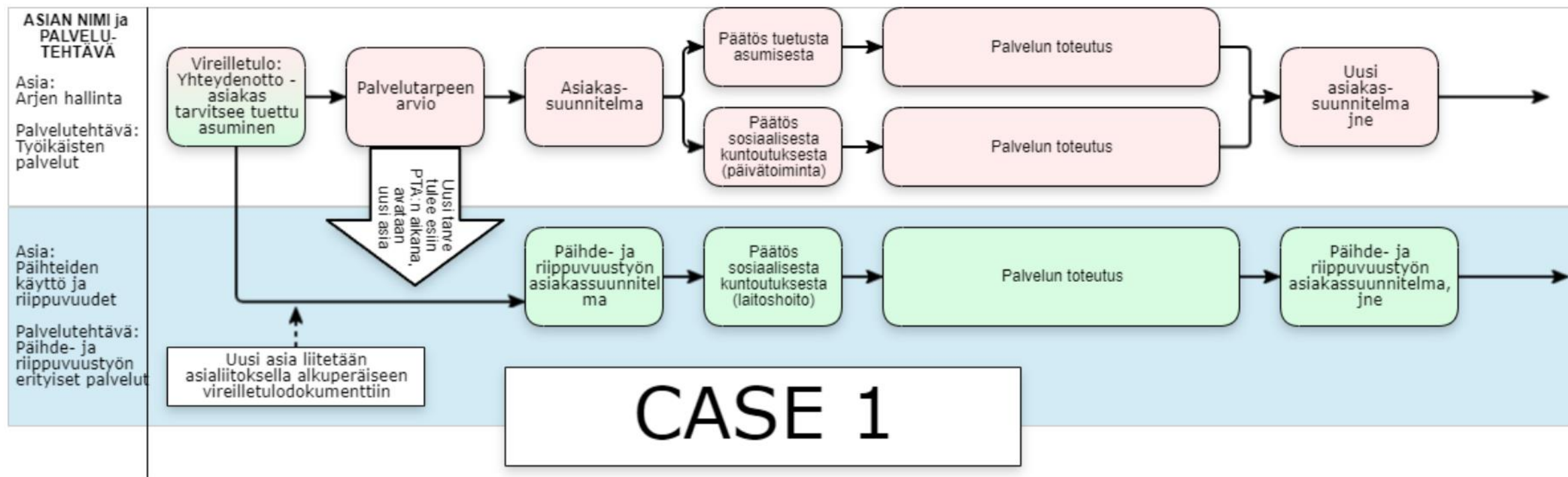

CASE 1.

Asiakkaalta tulee yhteydenotto Työikäisten palvelutehtävään, että hän tarvitsisi tuettua asumista. **Avataan asia** "Arjen hallinta" ja tehdään palvelutarpeen arvio. Arvion aikana käy ilmi, että asiakas tarvitsee myös sosiaalista kuntoutusta (päivätoimintaa). Tämä palvelu voidaan käsitellä saman asian alla, koska **se koskee samaa palvelutarvetta, elikkä ei avata uutta asiaa.**

Jos palvelutarpeen arvion aikana käy ilmi, että asiakkaalla on päihdeongelma, mikä on "ongelmien takana", niin silloin avataan päihde- ja riippuvuustyön erityiset palvelut palvelutehtävässä uusi asia "Päihdeiden käyttö ja riippuvuudet". **Vaihtoehto a) Asia liitetään asialiitoksella jo avoinna olevan "Arjen hallinta"-asian alkuperäiseen vireilletuloasiakirjaan. Vaihtoehto b) Luodaan uudelle asialle oma uusi vireilletulodokumentti. THL antaa tästä tarkemmat ohjeet v. 2024.**

Uudessa asiassa tehdään sitten omat suunnitelmat ja päätökset, esim. sosiaalisesta kuntoutuksesta (laitoshoito).

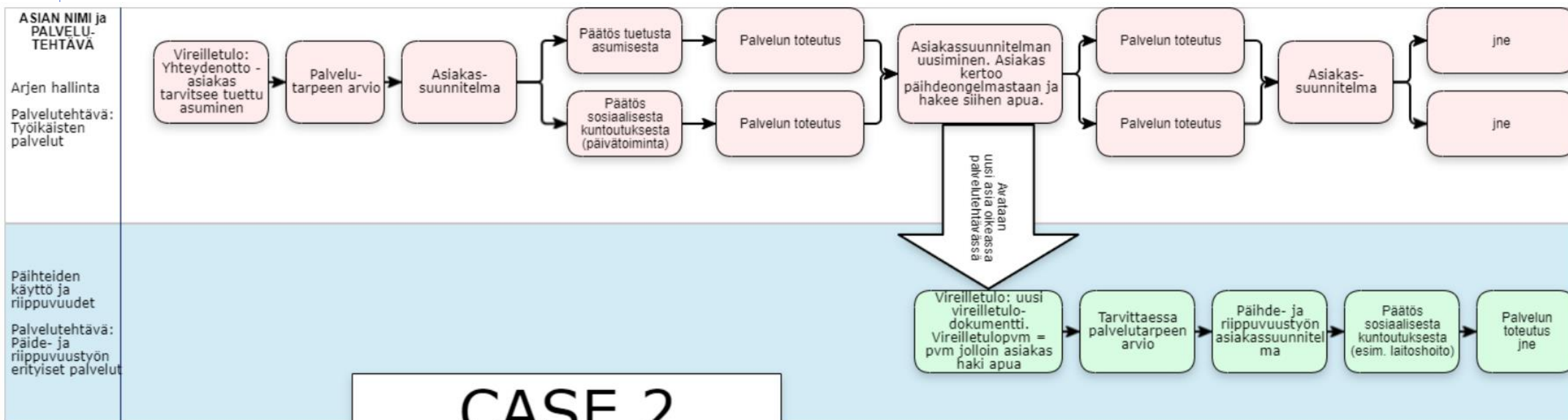

CASE 2.

Tilanne muuten kuten CASE 1, mutta päihdeongelma ei käy ilmi alkuperäisen palvelutarpeen arvioinnin aikana, vaan asiakas kertoo päihdeongelmastaan vasta vuoden kuluttua, kun hän tapaa sosiaalityöntekijänsä ja uusii asiakassuunnitelmansa.

Tällaisessa tilanteessa avataan Päihde- ja riippuvuustyön erityiset palvelut-palvelutehtävässä uusi asia "Päihteiden käyttö ja riippuvuudet" mutta silloin ei liitetä uutta asiaa alkuperäiseen, vuoden vanhaan vireilletuloasiakirjaan. Jos tehtäisiin niin, saattavuustilastot menisivät ihan sekaisin ja näyttäisi siltä, että palvelujen järjestäminen on kestänyt vuoden. Elikkä silloin luodaan uudelle asialle uusi vireilletulodokumentti. Vireilletulopäivämäärä = päivä, jolloin asiakas kertoi sosiaalityöntekijälleen päihdeongelmasta ja pyysi apua (= palvelua) siihen.

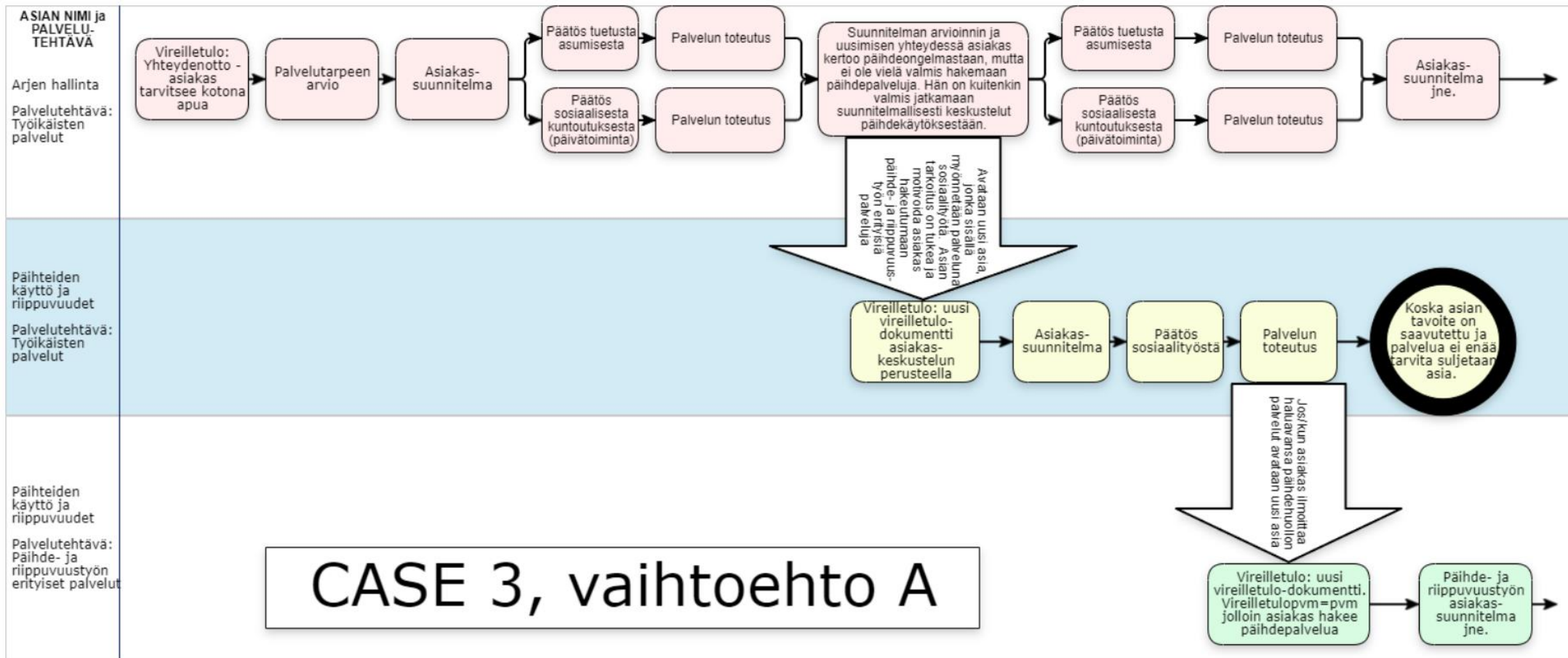
CASE 2

CASE 3 ratkaisuvaihtoehto A

Tilanne kuten Case 2:ssa MUTTA asiakas kertoo vain ongelmastaan, hän ei ole vielä valmis hakeutumaan varsinaisia päihdepalveluja. Asiakas on kuitenkin valmis jatkamaan keskustelut päihdeongelmastaan nykyisen sosiaalityöntekijän/sosiaalihoajaan kanssa. Asiakkaalle avataan silloin (edelleen Työikäisten palvelutehtävässä) uusi asia "Päihteiden käyttö ja riippuvuudet". Vireilletulopäivämäärä tälle asialle on päivä, jolloin asiakas kertoo ongelmastaan ja sovitaan, että avataan uusi asia. Uuden asian alla myönnetään palveluna sosiaalityötä/sosiaali ohjausta, jonka aikana asiakasta motivoidaan ja neuvotaan päihdeasiassa.

Kun asiakas esim. vuoden keskustelujen jälkeen päättää, että hän haluaakin hakea päihde- ja riippuvuustyön erityisiä palveluja hänelle avataan uusi asia (palvelutehtävä = Päihde- ja riippuvuustyön erityiset palvelut). Asialle tulee uusi vireilletulodokumentti ja palveluna voi olla esim. sosiaalista kuntoutusta laitoshoidon muodossa. Tästä tehdään sitten omat päätökset uuden asian sisällä.

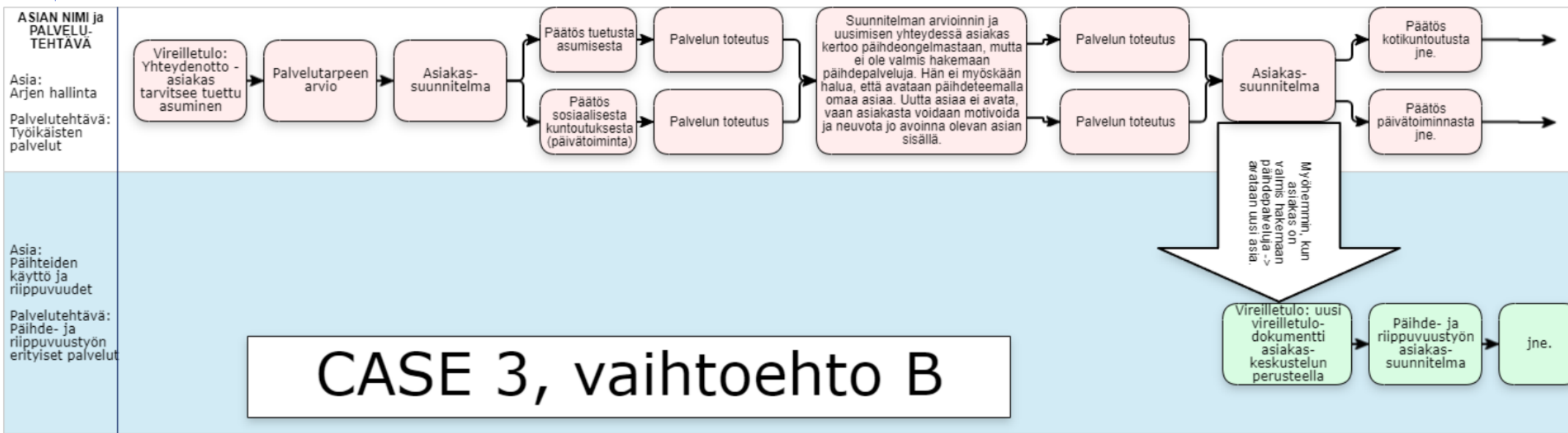

CASE 3 ratkaisuvaihtoehto B

Tilanne kuten Case 3 A:ssa, mutta asiakas ei halua, että avata uutta asiaa päihdeongelmaan liittyen. Asiakas ehkä ei vielä halua myöntää, että ongelma on niin iso, että siitä kannattaa nostaa erikseen esiin, tai hän jostain muusta syystä ei halua (vielä) nostaa asiaa esiin.

Silloin kannattaa kunnioittaa asiakkaan tahtoa ja lykätä uuden asian avaaminen. Päihdekysymyksessä voidaan kuitenkin jo avoinna olevan asian sisällä antaa neuvontaa ja ohjausta. Onhan se myös luonnollista, kun tavataan asiakas, että herätetään päihdekeskustelu uudestaan ja motivoidaan asiakasta - "Kerroit viime kertaa vähän päihdekäytöstäsi, mitä olet tästä miettinyt sen jälkeen" jne.

Kun asiakas on päässyt niin pitkälle, että hän haluaa hakea päihdepalveluja avataan uusi asia Päihde ja riippuvuustyön erityiset palvelut palvelutehtävässä. Asian vireilletuloaika = päivämäärä, jolloin asiakas päätti hakea päihdepalveluja.

KOMMENTTEJA

Case 3 A:n mallin etu on, että asiakas on koko ajan tietoinen agendasta ja tapaamisten tavoitteista (sosiaalityöntekijällä ei ole "sala-agendaa" :-). Keskustelut voivat tapahtua samaan aikaan kun asiakas muutenkin tapaa työntekijänsä, ei tarvita välttämättä erillisiä tapaamisia, mutta sekä asiakas että työntekijä ovat tietoisia siitä, että asiana on avoinna myös päihdehuolto ja että siitä keskustellaan.

Etuna myös, että sosiaalityön sisältö ja vaativuus tulee näin näkyviin. Jos on enemmän teemoja, joiden kanssa työskennellään, niin on tietysti myös vaativampi työ. Avaamalla tällaisia asioita pääsemme näyttämään mitä työtä oikeasti teemme.

Case 3 B:n malli taas voidaan käyttää myös, jos asiakas, jolla on jo "pääasia" avoinna, tarvitsee lyhyttä ja kertaluonteista ohjausta ja neuvontaa. Esimerkiksi jos asiakas, samalla kun uusitaan aktivointisuunnitelma kysyy neuvoa, miten asumistukihakemusta pitäisi täyttää, tai kysyy miten hän varaa ajan terveyskeskukseen tai velkaneuvontaan, niin tästä asiasta ei tarvitse avata uutta asiaa, vaan annetaan yleistä neuvontaa ja ohjausta jo avoinna olevan asian alla.

Jos huomataan, että palvelutarve onkin isompi avataan uusia asioita, joko 3 A-mallin mukaan, tai viimeistään kun asiakas hakee varsinaista palvelua 3 B-mallin mukaan.

Käytännössä, kun asiakas tulee sosiaalitoimistoon, hänellä on yleensä monta eri aiheita, jotka painavat mieltä - hän on huolissaan asumisesta, työllistymisestä, ihmissuhteista, päihteistä, taloudesta jne. Olemme varmasti kaikki miettineet, tarkoittaako tämä sitten, että avataan 5 eri asiaa, ja samasta keskustelusta sitten tehdään 5 eri asiakaskertomusmerkintää tai liitetään tehty asiakaskertomusmerkintä 5 eri asiaan.

Jos käytetään Case 3 B:ssä kuvattua mallia, avataan tällaiselle asiakkaalle alussa vain "pääasiat". Usein tämä tarkoittaa asiat, jotka liittyvät palveluihin, joita asiakas alussa hakee. Alussa kysymyksessä on ehkä vain yksi asia esim. TYP-asiakkaalle avataan asia "Työllistyminen, työssäkäynti tai opiskelu" ja järjestetään kuntouttavaa työtoimintaa. Tämän asian alla voidaan sitten käydä yllä kuvattuja neuvonta- ja ohjauskeskusteluja ja sitten avata uusia asioita siinä vaiheessa, kun lyhyt neuvontaa ja ohjausta ei enää riitä.

Välstånd genom livet. Hyvinvointia läpi elämän.

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue